

Förebyggande arbete mot könsstympning av flickor

Alla barn har rätt att växa upp under trygga förhållanden utan fysiskt och psykiskt våld, försummelse, övergrepp, utnyttjande av eller traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa och utveckling. Detta fastslås i konventionen om barns rättigheter i artikel 19 och artikel 24.

Kvinnlig könsstympning är enligt svensk lag olagligt i alla former (SFS 1982:316). Det är också olagligt att resa med flickan utomlands och utföra könsstympning. Hälso- och sjukvårdspersonal som misstänker att en flicka riskerar att utsättas för könsstympning ska genast anmäla detta till socialtjänsten (14 kap. 1 c § SoL).

Barnhälsovården har en unik möjlighet att **förebygga könsstympning** genom att:

- Identifiera och uppmärksamma inskrivna barn med bakgrund från länder med tradition av könsstympning.
- Samtala om föräldrarnas erfarenhet och inställning till könsstympning.
- Informera föräldrar om svensk lagstiftning mot könsstympning samt fysiska och psykiska konsekvenser av könsstympning.
- Ha återkommande samtal om könsstympning vid besöken inom barnhälsovården 0-6 år.
- Undersöka genitalia vid de somatiska hälsoundersökningar som ingår i barnhälsovårdsprogrammet.
- Vid utlandsresa genomföra ett särskilt samtal med familjen om förbudet mot könsstympning, då det är vanligt att könsstympning genomförs i annat land.
- Dokumentera samtal och hälsoundersökning, då det är ett viktigt underlag för att förhindra, utreda och fastställa kvinnlig könsstympning.

Barnhälsovården har även en skyldighet att stödja och initiera insatser till barn som **har blivit utsatta för könsstympning** genom att:

- Remittera barnen till barnkliniken för ytterligare undersökning och åtgärder
- Anmäla till Socialtjänst/Barnahus de barn som har blivit könsstympade efter ankomst till Sverige

I arbetet mot könsstympning av flickor kan man använda ”[Handbok för regional samverkan i Sörmland](#)”, ”[Informationsblad om Svensk lagstiftning mot könsstympning](#)” samt ”[Rutin för orosanmälan när barn riskerar att fara illa eller far illa](#)”.

Dessutom finns könsstympningspass från Länsstyrelsen i Södermanland att dela ut. Dessa beställs från BHV Sörmland.